

Iz društvenega življenja

RAZŠIRJENA SEJA PREDSEDSTVA ZVEZE DMS SLOVENIJE dne 25. 3. 1977 v Kliničnem centru

Seja predsedstva je bila razširjena s predsednicami oziroma zastopnicami sekcij, ki delujejo pri Zvezi.

Dnevni red je bil:

1. potrditev predloga zaključnega računa za leto 1976;
2. problematika sekcij in
3. razno.

Uvodoma je predsednica Zveze Majda Gorše seznanila navzoče o smrti predsednice Zveze med. sester Jugoslavije tov. Jelisavete Dugan. Z izbranimi besedami predsednice so prisotni počastili njen spomin.

O zaključnem računu Zveze DMS Slovenije je poročala blagajničarka Majda Jerman.

Finančno poročilo Zveze DMS Slovenije za leto 1976

Iz knjigovodskega stanja na dan 31. 12. 1976, ki zajema poslovanje celotne Zveze društev medicinskih sester Slovenije skupno s strokovno revijo Zdravstveni obzornik v letu 1976, je razvidno, da so znašali skupni:

dohodki iz rednega poslovanja	din 748.002,70
dohodki iz pripisa bančnih obresti	din 7.844,45
skupaj	din 775.847,15
izdatki: skupaj	din 749.673,45
čisti dohodek	din 6.173,70

Ob upoštevanju neporabljenega oziroma prenesenega dohodka iz leta 1975	din 464.600,04
znašajo na dan 31. 12. 1976	
neporabljeni sredstva	din 470.773,74
ki se prenašajo v leto 1977.	

Dohodki oziroma izdatki so se v okviru Zveze društev medicinskih sester Slovenije ločeno vodili za

- strokovno revijo Zdravstveni obzornik in
- Zvezo društev medicinskih sester.

Znotraj strokovne revije Zdravstvenega obzornika, pa se dohodki kot izdatki prikazujejo ločeno tudi po posameznih namenih. Prav tako se v okviru Zveze društev medicinskih sester v posebni evidenci ločeno vodijo neposredni dohodki in izdatki po posameznih sekcijah, kar je razvidno iz nadaljnjega prikaza.

Stroški, ki se ne morejo opredeliti na posamezno dejavnost, so se razdelili v razmerju 50 : 50, in to na strokovno revijo Zdravstveni obzornik in ZDMS.

STROKOVNA REVIJA ZDRAVSTVENI OBZORNIK

Za dejavnost Zdravstvenega obzornika so dohodki prikazani po namenih, stroški pa so prikazani skupaj.

DOHODKI:

od separatov	din 12.906,—
od oglasov	din 15.000,—
od naročnine	din 145.077,25
subvencije in dotacije	din 219.021,—
skupaj dohodki	<u>din 392.004,25</u>
bančne obresti 50 %	din 3.922,25
skupaj	<u>din 395.926,50</u>

IZDATKI: skupaj	din 509.807,70
PRIMANJKLJAJ:	din 113.881,20

Na osnovi prenosa neporabljenih sredstev iz leta 1975 v skupnem znesku	din 272.748,21
in primanjkljaja v letu 1976 znašajo skupna razpoložljiva sredstva, ki se prenašajo v letu 1977	<u>din 158.867,01</u>

ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER

Pri Zvezi društev medicinskih sester se ločeno vodijo dohodki po posameznih dejavnostih sekcij in dohodki od članarine.

Stroški:

del direktnih stroškov se vodi po sekcijah, ostali del stroškov pa skupaj z Zvezo društev medic. sester in niso proporcionalno preneseni na posamezne sekcije.

Sekcija patronažnih medicinskih sester	
prenos iz leta 1975	din 5.120,10
dohodki v letu 1976	din 4.650,—
skupaj	<u>din 9.770,10</u>
stroški v letu 1976	din 762,—
razpoložljiva sredstva	<u>din 9.008,10</u>

Sekcija za anestezijo in intenzivno nego:	
prenos iz leta 1975	din 8.686,—
dohodki v letu 1976	din 1.150,—
razpoložljiva sredstva	<u>din 9.836,—</u>

Nevropsihiatrična sekcija	
prenos iz leta 1975	din 35.830,—
dohodki v letu 1976	din 9.247,60
skupaj	<u>din 45.077,60</u>
stroški v letu 1976	din 11.654,75
razpoložljiva sredstva	<u>din 33.422,85</u>

Sekcija operacijskih medic. sester	
prenos iz leta 1975	din 25.764,35
dohodki v letu 1976	din 33.719,85
skupaj	<u>din 59.484,20</u>
stroški v letu 1976	din 12.184,20
razpoložljiva sredstva	<u>din 47.300,—</u>

Sekcija za medicino dela:	
prenos iz leta 1975	din 12.123,90
dohodki v letu 1976	din 8.200,—
skupaj	din 20.323,90
stroški v letu 1976	din 4.557,—
razpoložljiva sredstva	din 15.766,90
Sekcija medicinskih sester — babc:	
dohodki v letu 1976	din 15.150,—
stroški v letu 1976	din 3.372,50
razpoložljiva sredstva	din 11.777,50
Pnevmoftiziološka sekcija:	
dohodki v letu 1976	din 13.150,—
stroški v letu 1976	din 1.705,10
razpoložljiva sredstva	din 11.444,90
Transfuzijska sekcija:	
dohodki v letu 1976	din 2.250,—
stroški v letu 1976	din 37,20
razpoložljiva sredstva	din 2.212,80
Zveza medicinskih sester Jugoslavije:	
prenos iz leta 1975	din 3.385,20
prenos Zvezi	din 3.385,20
razpoložljiva sredstva	din 00.000,00
Zveza društev medicinskih sester Slovenije:	
prenos iz leta 1975	din 136.418,08
dohodki: članarina din 29.250,—	
ostalo din 174.370,—	din 203.620,—
skupaj	din 340.038,08
stroški:	din 186.592,85
razpoložljiva sredstva	din 153.445,23
Zveza DMS Slovenije skupaj s sekcijami je imela iz leta 1975:	
neporabljenih sredstev	din 227.327,63
pripisane obresti 50 %	din 3.922,20
dohodki v letu 1976 (skupno s sekcijami)	din 291.137,45
skupaj dohodkov	din 522.387,28
stroški skupno s sekcijami	din 224.250,80
razpoložljiva sredstva	din 298.136,48

ki se prenašajo v leto 1977. Celotni stroški, razen neposrednih stroškov sekcij, bremenijo le Zvezo DMSS, zato imajo sekcije prikazana sorazmerno visoka razpoložljiva sredstva na račun Zveze same.

Zaključni račun za leto 1976 prikazuje stanje v tem poslovnem letu in nerazporejena sredstva iz leta 1975. S saldnom iz leta 1975 je zaključni račun dokaj pozitiven, čeprav je bilo samo poslovanje v letu 1976 na meji rentabilnosti.

Z deficitom je Zdravstveni obzornik zaključil poslovno leto 1976 in bo prva številka, ki izide v letu 1977 plačana iz salda leta 1975. Vzroki za tako stanje so predvsem:

- izredno zvišani stroški tiska;
- od naklade 6400 je okrog 2000 naročnikov dijakov in študentov znižano naročnino, za kar nimamo dovolj kritja;
- precejšnja vsota pa je tudi v neplačani naročnini.

SKLEPI: — Če se predavatelji na seminarjih odpovedo honorarju v korist Zdravstvenega obzornika, je to treba sporočiti na Zvezo, da se prenesejo sredstva na Zdravstveni obzornik.

— V letu 1977 je nujno in povsem utemeljeno povečati naročnino za Zdravstveni obzornik, in sicer na din 60.— letno. Za dijake, študente, delovne organizacije in za naročnike v inozemstvu za leto 1977 ostane naročnina v isti višini, kot je bila v letu 1976.

— Od dohodka, ki so ga v preteklem poslovnem letu ustvarile posamezne sekcije, bo 20 % od teh sredstev, danih sekciji kot stimulativen del sredstev, s katerimi razpolaga odbor sekcije na podlagi dopolnjenega poslovnika. Z drugim dohodkom pa je nujno, da so akcije soudeležene pri celotnem poslovanju Zveze oziroma pri vseh obstoječih stroških, saj so organizacijske delovne enote Zveze.

Predlagani sklepi s predlogom zaključnega računa vred bodo obravnavani in potrjeni na prvi seji glavnega odbora ZDMSS.

Problematika sekcij:

— Posebne problematike ni, seminarji potekajo po zastavljenem programu. V spomladanskem obdobju so že imele ali bodo še imele redne seminarje vse sekcije. Transfuziološka sekcija ima v okviru seminarja ekskurzijo v Bratislavo.

— Tovarišica Gradiškova meni, da šolska sekcija kljub vsem težavam mora zaživeti. Res se članice šolske sekcije srečujejo na sejah skupnosti zdravstvenih šol SRS in tudi študij na II. stopnji večino njih zelo obremenjuje. Vendar je problematike dovolj, da bi bilo delovanje sekcij v okviru Zveze zaželeno.

— Želja je, da bi v okviru šol sekcija pripravila seminar o usmerjenem izobraževanju ter si tako zagotovila tudi finančni start.

— Predsednica poudari pomembnost poslovnika sekcij, katerih delovanje mora biti v skladu z določili poslovnika. Nujno potrebni pa bodo tudi nekateri popravki in dopolnitve poslovnika.

— Tovarišica Miloradovičeva poroča s sestanka bolnišnične in izvenbolnišnične komisije ZDMSS, ki je zasedala po sklepu glavnega odbora v zvezi s statusom medicinske sestre po novem zakonu o združenem delu.

Razpravljala je tudi o profilu bolniškega strežnika. To je delavec v zdravstvu, ki se lahko izobražuje le ob delu. V okviru skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij in komisij pri ZDMSS je treba določiti normative, obliko in obseg dela tega profila.

— Zvezna konferenca za načrtovanje družine in humanizacijo odnosov med spoloma sklicuje 19. in 20. maja 1977 zvezno posvetovanje v Prištini. Tema: »Vključevanje vsebine o humanizaciji odnosov med spoloma in načrtovanje družine v učne programe srednjih in višjih medicinskih šol«.

Posvetovanja se udeležijo z uvodnim referatom tov. Majda Šlajmer-Japelj kot predstavnik Zveze medicinskih sester Jugoslavije, Marija Geč pa kot predstavnik Zveze društev medicinskih sester Slovenije.

— Seminar Zveze medic. sester Jugoslavije na Kozari je preložen na 14., 15. in 16. september 1977 s temo:

»**Medicinska sestra v splošni ljudski obrambi**«. Obenem bo tudi občni zbor Zveze MS Jugoslavije.

— Občni zbor Zveze DMS Slovenije bo predvidoma v dneh od 1. do 15. novembra 1977. Obsegal naj bi slovesni del ob 50-letnici ustanovitve društva med. sester Sloveⁿije in strokovni program. Za izvedbo je treba imenovati organizacijski odbor.

Po sklepu odbora sekcije operacijskih medicinskih sester se tov. Joži Tomšič odobri plačilo potnih stroškov za vodenje ekskurzije v München in izplača akontacija na potne stroške v znesku din 2.500.—.

— Administrativnim in finančnim sodelavcem in generalnemu sekretarju in sekretarju se za prvo trimesečje leta 1977 izplača nagrada v enaki višini kakor doslej.

— Obračunavanje potnih stroškov in dnevnic se uskladi s sindikalno listo za leto 1977 .

Ob polni udeležbi in plodni razpravi je predsednica Zveze zaključila sejo.

N. J.

POSVETOVANJE ZVEZNE KONFERENCE SZDL JUGOSLAVIJE ZA NAČRTOVANJE DRUŽINE

v Prištini od 19. do 20. maja 1977

Zvezna konferenca SZDLJ organizira od 19. do 20. maja v Prištini posvetovanje na temo:

»Vključevanje vsebine o humanizaciji odnosov med spoloma in načrtovanja družine v učne programe srednjih in višjih medicinskih šol«. Med organizatorji tega posvetovanja je tudi Zveza medicinskih sester Jugoslavije.

Aktivnost Sveta SKSSRNJ za načrtovanje družine je velika, posebno zadnja leta, ko se je osredotočila na združitev problemov o humanizaciji odnosov med spoloma in na učne programe osnovnih, srednjih, višjih in visokih šol, kakor tudi učne programe izvenšolskega izobraževanja mladine. Tako so se o tem vprašanju vrstila posvetovanja: V Zagrebu l. 1972 o vključevanju v učne programe osnovnih in srednjih šol o humanizaciji odnosov med spoloma. V Beogradu l. 1973 o stališčih družbe pri populacijski politiki v Jugoslaviji. Na Bledu l. 1974 o motnjah pri uveljavljanju ustavne pravice, da starši svobodno odločajo o rojstvu otroka. V Splitu l. 1975 o nalogah visokega šolstva pri humanizaciji odnosov med spoloma in l. 1976 v Hercegovnem o vključevanju v učne programe pedagoških akademij o humanizaciji odnosov med spoloma.

Za nadaljevanje te aktivnosti, zasnovane na dokumentih X. kongresa SKJ in ustave SFRJ, je bila dana iniciativa, da bo letošnja tema posvetovanja v Prištini na zgoraj navedeno temo.

Namen posvetovanja je zdravstvene delavce — medicinske sestre izobraževati že v šoli, da čim več pripomorejo na svojih zelo odgovornih delovnih mestih k ustvarjanju takšnih pogojev na področju humanizacije odnosov med spoloma in načrtovanju družine.

Da bi se to doseglo, je med drugim treba že med šolanjem pripraviti srednji in višji zdravstveni kader, da bo kos zadevnim zdravstvenim vzgoji pri svojem poklicnem delu. Nadalje je treba organizirati stalno usposabljanje učnega kadra srednjih in višjih zdravstvenih šol, da se bo lahko tudi ta vsebina pouka uvrstila v redne programe kot predmet na teh šolah.

Posvetovanja se bodo iz Slovenije udeležile predstavnice vseh zdravstvenih šol, kot zastopnica Zveze DMS Slovenije pa članica glavnega odbora Marija Geč iz Slovenj Gradca.

O tem posvetovanju bomo še poročali in naše bralce seznanili tudi z aktualnimi poročili in zaključki, ki bodo tu sprejeti.

N. J.

GLAVNE MEDICINSKE SESTRE IZ KLINIČNEGA CENTRA V LJUBLJANI NA OBISKU V MARIBORSKI BOLNIŠNICI

V Mariboru je 7. januarja 1977 imel kolegij glavnih medicinskih sester iz Kliničnega centra v Ljubljani sejo, in to z namenom:

— da si ogleda novo stolpnico bolnišnice, da si izmenja izkušnje pri delu in reševanju podobnih problemov ter

— da se poslovi od dosedanje glavne medicinske sestre Kliničnega centra tovarišice Mire Pridgar, ki je to delovno mesto zapustila zaradi upokojitve.

Med nami so bili tudi nova glavna medicinska sestra Alja Fazarinc, glavni direktor KC tovariš Zdravko Krвина ter glavni računovodja KC tovariš Milovan Illich.

V Mariboru so nas sprejeli ter z gradnjo, ureditvijo in funkcionalnostjo novega objekta bolnišnice seznanili direktor bolnišnice tovariš dr. Matija Maležič, šef zdravnik dr. Karel Šparuš in glavna medicinska sestra bolnišnice Lučka Tekavec.

Nova stolpnica splošne bolnišnice je zgrajena do I. faze. S starim delom bolnišnice jo povezuje podzemni hodnik. Letos je minilo 12 let, odkar so začeli z gradnjo. Večletni premor je nastal zaradi določenih omejitev in težav pri financiranju. Dne 25. aprila 1976 pa so jo izročili svojemu namenu. Stolpnica z 12.000 m² površine ima 13 etaž, pritličje in klet. Vse etaže, razen otroške, so gradbeno in funkcionalno enake.

Oprema je univerzalna, tako da omogoča namestitve kirurškega bolnika ali poškodovanca v katerokoli etažo. Vsaka etaža je zaokrožena funkcionalna enota z 32 posteljami. Pacienti so nameščeni v svetlih in zračnih prostorih. To so 6-, 4- in 2-posteljne bolniške sobe. Vsaka soba ima priključke za kisik in vakuum.

Posteljne enote so opremljene s sanitarijami, toaletnimi prostori in izlivi. Skupen je dnevni prostor, kjer se bolniki zadržujejo in kjer jim postrežejo dnevne obroke hrane.

V novem hospitalnem objektu so dobili prostore naslednji kirurški oddelki:

oddelek za travmatologijo,

oddelek za splošno kirurgijo,

oddelek za urologijo,

oddelek za plastično in reparatorno kirurgijo z opeklinami,

oddelek za nevrokirurgijo,

oddelek za ortopedijo in fizioterapijo.

Skupno okoli 500 novih standardnih postelj za vse vrste kirurških dejavnosti bo v bodoče omogočalo boljše pogoje za zdravljenje in okrevanje bolnikov. Pogoji bodo še boljši, ko bo uresničen celotni načrt za izgradnjo funkcionalnega trakta, kjer bodo medicinsko funkcionalni prostori in nujno potrebni tehnični servisni objekti: pralnica, kuhinja itd.

Iz knjižice »Naša bolnišnica«, ki smo jo pred ogledom dobile, izvemo vso zgodovino in postopek za izgradnjo splošne bolnišnice v Mariboru do otvoritve nove stolpnice s tlorisi tipičnih etaž in otroške etaže.

V njej beremo tudi poročila o skladu za gradbeno financiranje splošne bolnišnice v Mariboru ter o zbranih prostovoljnih prispevkih delovnih ljudi in organizacij od leta 1965 do 1975. Občani so zbirali sredstva na več načinov. Prirejali so dobrodelne koncerte, kupovali darilne bone, darovali odpadni papir itd. S temi prostovoljnimi prispevki je sklad za izgradnjo do konca leta 1975 zbral nad milijardo starih din. Z zbiranjem denarnih sredstev pa še nadaljujejo. Prodajajo darilne bone po 10, 50 in 100 dinarjev za čestitke in zahvale. Nabrana denarna sredstva bodo pripomogla k izgradnji II. faze.

V sindikalni dvorani smo se najprej okrepčali, nato pa je stekel pogovor o kadrovskih in finančnih problemih v obeh ustanovah. V razgovorih je sodeloval tudi predstavnik regionalne zdravstvene skupnosti Maribor tov. Miro Kocjan.

V imenu društva medicinskih sester Maribor se je tovarišica Marija Zupančič zahvalila sestri Miri Pridgarjevi za njeno dolgoletno sodelovanje v društvu, v imenu medicinskih sester splošne bolnišnice Maribor pa glavna sestra Lučka Tekavec.

Pred slovesom smo se z gostoljubnimi gostitelji fotografirali pred stolpnico, nato pa odpeljali k Trem ribnikom na skupno kosilo. V zdravici se je tovariš direktor KC Zdravko Krvina zahvalil gostitelju in glavni sestri Miri Pridgar. Povedal je, da sestra Mira zapušča mesto glavne medicinske sestre KC, vendar še ne odhaja z ustanove, temveč bo še naprej delala med nami in pomagala zdravstveni službi s svojimi bogatimi izkušnjami in s svojo delavnostjo. Orisal je karakterne lastnosti, ki so jo odlikovale kot direktorico šol, glavno sestro klinike na delu, doma in zunaj naše domovine in kot prvo glavno sestro Kliničnega centra, kajti delo in usklajevanje dela na obsežnem področju, kot je ta center, zahteva veliko znanja, sposobnosti vživljanja v človeka in veliko vsestranskega potrpljenja.

Udeleženci sestanka glavnih medicinskih sester KC iz Ljubljane v novi bolnišnici Maribor z glavno sestro Miro Pridgar, od katere so se ob tej priložnosti poslovili.

V imenu glavnih in vseh medicinskih sester KC je Miri Pridgarjevi ob slovesni svečanosti izročila spominsko darilo glavna medicinska sestra infektivne klinike tovarišica Milka Dovjak ter jo nagovorila z naslednjimi besedami:

Draga sestra Mira!

»Ko mi je bila zaupana dolžnost, da vam v imenu kolegija glavnih medicinskih sester Kliničnega centra ob današnji slovesnosti spregovorim nekaj besedi, sem se zamislila. Kako naj z nekaj besedami sploh izrazimo to, kar v tem trenutku čutimo, kako naj se vam z besedo zahvalimo za vso vašo tako bogato dejavnost?

Mi se danes nikakor ne poslavljamo od vas. Zato tudi ne bomo oživljali spominov na prehojeno pot. Današnji dan naj bo zgolj razmišljanje o preteklosti in ker vas vsi dobro poznamo, lahko tudi vrednotimo sedanji trenutek in predvidimo bodočega. V

življenju slehernega človeka so postavljeni mejniki. Zlasti pa nujno morajo nastopiti mejniki v delu žene, ki se že od mladih nog razdaja za boljši in lepši jutri, in to v poklicu medicinske sestre, ki se uvršča v sam vrh težavnih poklicev. S svojim delom medicinske sestre ste si utrdili ugled med kolegicami, v družbi, doma, v ožji in širši domovini ter daleč izven meja v svetu. Za svoje sestrsko delo ste prejeli številna priznanja in odličja.

Me pa bi vam rade povedale: vaš zgled pri opravljanju poklica medicinske sestre na vseh področjih je tako velik in močan, da smo morale spoznati vrednost sestrskega poklica. Prizadevale smo se pri svojem delu upoštevati vaše napotke, ki ste jih dajali z zgledom ali nasvetom. Zahvaljujemo se vam in vam hkrati zagotavljamo, da vaš trud in vaše znanje, ki ste ga vgrajevali v temelje poklica zdravstvenega delavca in medicinske sestre ter s tem tudi v temelje socialistične zdravstvene službe, ne bo zaman. Znanje, ki ste ga nam posredovali, nas obvezuje, da bomo opravljale svoje delo v danih okoliščinah in da ga bomo stalno še izboljševale.

Rade bi vam povedale, da vas imamo rade, da vas spoštujemo in da smo vesele, da se bomo še srečevale na delovnih mestih. Ker je vaš imperativ delo za blaginjo sočloveka, sem prepričana, da boste tudi v bodočem delu našli smisel in vsebino. Nam vsem pa bosta vaša spodbudna beseda in nasvet vedno dobrodošla.«

Srečanje z zdravstvenimi delavci v Mariboru, kakor tudi ono zadnje v bolnišnici Nova Gorica, je bilo prijetno in koristno. Izmenjave izkušenj in proučevanje organizacije dela v zdravstvenem zavodu so še kako koristne in potrebne za uspešnejše delo med. sester na vodilnih delovnih mestih.

Marija Drnovšek
KC v Ljubljani
TOZD Ginekološka klinika

OBVESTILA IZ URADA ICN

Direktorica ICN Adela Herwitz je odstopila

Adela Herwitz je odstopila z mesta izvršilne direktorice ICN z 31. marcem t. l. Vrača se v Združene države, kjer bo prevzela mesto predsednice zvezne komisije za verifikacijo sestrskih diplom inozemskih medicinskih sester, ki se žele zaposliti v ZDA.

Adela Herwitz je bila izvoljena na mesto izvršilne direktorice ICN v letu 1970. Bila je prva ameriška medicinska sestra na sedežu ICN v Ženevi, kjer je prevzela to odgovorno funkcijo v svetovnem merilu. Poprej je Adela Herwitz službovala od 1952 do 1965. leta kot voljena funkcionarka v ameriški zvezi društev medicinskih sester, kjer je opravljala vrsto odgovornih dolžnosti. V letih 1965—1969 pa je bila predsednica komisije za bolnišnično sestrsko službo pri ICN.

Adela Herwitz je na predlog univerze Columbia v New Yorku prejela »Odlikovanje za izredne zasluge za sestrstvo«. Visoko priznanje je prejela za svoje uspehe kot direktorica gospodarsko-socialnega oddelka pri ameriški zvezi društev medicinskih sester za obdobje 8 let, t.j. dveh mandatnih obdobj.

V letu 1974 jo je ameriška zveza društev medicinskih sester odlikovala s »Častnim priznanjem« za njeno delo pri razvijanju sestrške službe v ZDA, za njeno vdanost pri neutrudnem delu za razvoj in napredek poklica medicinske sestre ter bogatega osebnega prispevka pri strokovnem delu v Zvezi. Kot predsednica komisije za verifikacijo inozemskih sestrskih diplom je imela nalogo, da razvije in vpelje službo testiranja, pre-

verjanja, ocenjevanja in potrjevanja predmetnikov in učnih načrtov šol, iz katerih prihajajo medicinske sestre — kandidatke za zaposlitev v ZDA. Komisija je pooblaščenca, da uradno določi vrsto in stopnjo strokovne kvalifikacije inozemskih medicinskih sester, in to glede na ameriške kriterije in pogoje, pod katerimi se bodo verificirale tuje diplome.

»Svet direktoric ICN je z obžalovanjem sprejel odstop Adele Herwitz,« je izjavila predsednica ICN Dorothy Cornelius. »ICN bo pogrešala njeno vodstvo, njene organizatorske sposobnosti, ustvarjalni pristop k sleherni dolžnosti, ki ji jo je nalagalo odgovorno delovno mesto. Vendar moramo razumeti in upoštevati njeno željo po vrnitvi v domovino, od katere je bila ločena že sedem let. Dasiravno jo bomo težko pogrešali, nam je sama olajšala kočljiv položaj, ki je nastal zaradi njenega odstopa tik pred kongresom ICN vsaj toliko, da zapušča za seboj zdravo in brezhibno delujočo administracijo ter vse detajlno izdelane in opravljene priprave za svetovni kongres ICN v Tokiu.

Njena naslednica na položaju, kakor tudi vodstvo ICN, bosta po njeni zaslugi lahko nemoteno in v redu nadaljevala delo na glavnem sedežu ICN v Ženevi.«

Delo Evropske skupine medicinskih sester

Evropska skupina medicinskih sester (ENG — European Nursing Group), v katero je včlanjenih 14 nacionalnih društev medicinskih sester — članic ICN na področju Evrope, se je sestala na svojem vsakoletnem srečanju v Firencah, Italija, in to na sedežu šole za medicinske sestre »Beatrice Portinari«. Predstavnice držav članic se ob tej priliki pogovorijo o problemih, ki so specifični za sestrtstvo v Evropi.

Pomembna točka dnevnega reda na letošnjem zasedanju je bila obravnava študije o povezavi in medsebojnem sodelovanju med ENG, WHO (World Health Organization — Svetovno zdravstveno organizacijo) in EEC (European Economic Community — Evropska gospodarska skupnost). Udeleženci so poudarili važnost medsebojnih odnosov in sodelovanja med strokovnimi sestorskimi organizacijami, ki delujejo v sklopu navedenih združenj. Stopnja in kvaliteta sodelovanja je zlasti važna v vprašanjih, ki se nanašajo na organizacijo sestrske službe ter na vzgojo in izobraževanje sestrskih profilov v državah članicah. Udeleženci so predlagali pota in načine, ki bi omogočala tesnejše medsebojno sodelovanje in usklajevanje.

Priredila A. G.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

Svetovni dan zdravja (SDZ), 7. april, je vsako leto spomin na obletnico, ko je pričela veljati ustanovna listina Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Namen SDZ je **zbuditi zanimanje javnosti za določeno nalogo, ki je pomembna za zdravje vsega človeštva.**

Prirejanje SDZ organizirajo navadno državne ali pokrajinske zdravstvene službe. Pri tem sodelujejo društva združenih narodov, mednarodne organizacije, razna društva, šolstvo idr. Da bi delo potekalo koordinirano, ga je treba pravilno usklajevati, za kar naj praviloma poskrbe zdravstveni organi.

Beleške ob knjigah

Mirko Derganc: OSNOVE PRVE POMOČI ZA VSAKOGAR. Izdal Republiški odbor Rdečega križa, Ljubljana 1977, strani 402, cena din 150.

Izšla je četrta izdaja knjige o prvi pomoči, ker je namreč tretja izdaja iz leta 1969 že nekaj let razprodana. Letos februarja pa je preteklo že 30 let, odkar je izšla prva knjiga o prvi pomoči izpod peresa istega avtorja in izdajatelja, ki se že 30 let prizadeva, da usposobi čimveč občanov, ki po poklicu niso zdravstveni delavci, kako nuditi prvo pomoč in kako oskrbeti poškodovanca, dokler ne dobe strokovne pomoči zdravstvenega delavca.

Znanje o prvi pomoči temelji na spoznanjih in načelih sodobne medicinske znanosti, ki uči, kako je treba ukrepati — naglo, pravilno in v pravem zaporedju. Od pravilne prve pomoči je mnogokrat odvisna uspešnost zdravljenja in končna usoda poškodovanca. Zato je pravilna prva pomoč poškodovancu nujen pogoj za njegovo nadaljnje uspešno zdravljenje. Če se zavedamo tega medicinskega dognanja, lahko presodimo, kolikšen je delež Rdečega križa pri neutrudnem prizadevanju, da s številnimi tečajji vzgaja prve pomočalce pri nesrečah, hkrati pa skrbi za strokovno literaturo, ki ni potrebna samo udeležencem tečajev, temveč slehernemu kot stalen pripomoček za osvežitev in utrditev zadetnega znanja.

Avtor prof. dr. Mirko Derganc je četrto izdajo knjige »**Osnove prve pomoči za vsakogar**« dopolnil s pomembnimi novostmi, kar je ob naglem razvoju medicinske vede postalo nujno. K vsebinskim dopolnitvam pa je povabil strokovnjaka travmatologa doc. dr. Ivana Kališnika in avtorja zadnjega poglavja o prvi pomoči v NKB vojni, t. j. sanit. polk. v. p. dr. Svetislava Nešiča in sanit. polk. dr. mr. ph. Zlatka Bininfeldda. Kajti ob dejstvu, da nuklearna, kemična in biološka bojna sredstva obstaja-

jo in da moramo v bodoči vojni računati z njimi, je vsekakor potrebno, da je prvi pomočalec dobro oborožen z znanjem, da je izurjen v tehniki prve pomoči, kar je lahko edina pot, da si ohranimo življenje.

Strokovna recenzija prof. dr. Janeza Milčinskega, znanega in zavzetega strokovnjaka na področju prve pomoči, je porok za vsebinsko ustreznost in sodobnost knjige.

Knjigo vsebinsko dopolnjujejo številne ilustracije. Prispeval jih je prof. Tone Žnidaršič, ki že pri vseh štirih izdajah knjige spremlja avtorja. Prav pri učenju in razumevanju posegov prve pomoči je likovni prispevek važna vizualna ponazoritev, kar je ilustrator s strokovno preciznostjo nadvse uspešno rešil.

Številne medicinske sestre, ki sodelujejo na terenu v organizacijah Rdečega križa, bodo nedvomno znanje, ki so si ga pridobile v strokovni šoli, s pričujočo knjigo osvežile oziroma dopolnile, saj jim je to potrebno kot predavateljicam oziroma demonstratorkam v tečajih prve pomoči. V tem smislu vas s knjigo prof. dr. Mirka Derganca »**Osnove prve pomoči za vsakogar**« seznanjamo ter vam priporočamo, da si jo nabavite in priporočate tudi drugim.

N. Jarnovič

RAZVIJAJMO SPOSOBNOSTI PREDŠOLSKEGA OTROKA. Izdala Zveza prijateljev mladine Slovenije, Ljubljana 1977, strani 211, cena din 60.

Izšla je druga dopolnjena izdaja zbornika člankov pod naslovom »**Razvijajmo sposobnosti predšolskega otroka**«, ki je namenjena staršem in strokovnim delavcem na področju vzgoje predšolskega otroka.

Skupina avtorjev v svojih člankih svetuje in odgovarja na vprašanja, kako ravnati s predšolskim otrokom, da bosta raz-

voj njegove osebnosti, sposobnosti za učenje in inteligenca največja. V predšolskem obdobju ima vzgoja v družini lahko odločilno vlogo, kajti vzgojno varstveni zavodi so ji lahko samo v pomoč in vzgojno dopolnitev. Zato je namen knjige in njenih avtorjev svetovanje k še uspešnejši vzgoji in pripravi otroka na sodobno in dokaj zahtevno družbeno življenje.

Avtorji, ki v knjigi sodelujejo, so znani strokovnjaki s področja predšolske vzgoje in če naštejemo naslove njihovih prispevkov, bomo seznanjeni tudi z vsebino knjige: **Dr. Milica Bergant:** »Kako razvijati in vzgajati čustveno življenje pri predšolskem otroku«, »Predšolska vzgoja — obdobje prve trme«.

Prof. psih. Slavica Pogačnik-Toličič: »Otroci so najboljši psihologi«, »Vzgoja otroka k čistoči v prvih letih«, »Otrok, igra in igrače«, »Sprejemanje hrane ni otrokova dolžnost, temveč potreba«.

Maya Pines: »Najboljša leta za učenje«.

Dr. Anica Kos-Mikuš: »Govor je zlato«, »Težko vzgojljiv otrok«, »Neroden otrok«, »Individualne razlike v razvoju«.

Prof. Marjana Kobe: »Predšolski otrok in knjiga«.

Prof. Leopoldina Plut: »Radio in predšolski otrok«.

Prof. Jure Gartner: »Televizija in predšolski otrok«.

Prof. Ana Četkovič-Vodovnik: »Vstop otroka v vrtec in nekateri problemi, do katerih pride pri tem«.

Dr. Maca Jogan: »Sodobna družina in religioznost«.

Prof. Irena Levičnik: »Promet ogroža predšolskega otroka«.

Prof. Jože Valentincič: »Metode izobraževanja staršev«, »Spolna vzgoja v predšolski dobi«.

Prof. Nuša Kolar: »Priprava otroka na šolo«.

Knjiga je namenjena predvsem staršem, izredno koristna pa bo otroškim sestram in negovalkam, ki delajo z otroki, kakor tudi vsem med. sestram, ki se srečujejo pri svojem strokovnem delu z vprašanji in potrebnim poukom staršev, kajti neredko je z nepravilno vzgojo otroka v družini pogojen tudi zdravstveni problem.

Knjiga, o kateri vam poročamo, je zaradi izrednega zanimanja za njeno aktualno vsebino že razprodana. Izdajateljica Zveza prijateljev mladine Slovenije pa obljublja, da jo dopolnjeno izda ponovno, zato zasledujte ponovni izid knjige.

N. Jarnovič

OBVESTILO

V upravi Zdravstvenega obzornika lahko dobite posebne odtise člankov, ki smo jih pripravili predvsem na željo zdravstvenih šol in med. sester, ki jim je gradivo potrebno pri strokovnem delu na delovnih mestih ter pri vzgoji med. kadra, in sicer:

1. **Odgovornost medicinske sestre z etične in pravne plati** (prof. dr. Janez Milčinski) str. 11, cena din 6.

2. **Dolžnosti zdravstvenih delavcev in zdravstvenih zavodov glede na prvo pomoč in oživljanje** (prof. dr. Janez Milčinski) str. 11, cena din 6.

3. **Ob stopetdesetletnici rojstva Florence Nightingale** (Dina Urbančič) str. 16, cena din 6.

4. **Preležanine** (Dina Urbančič) str. 20, cena din 9.

5. **Kodeks etike zdravstvenih delavcev SFRJ**, str. 10, cena din 8.

6. **Slika prve med. sestre na Slovenskem Angele Boškin** (foto povečava), cena din 10.

Skripta »**Organizacija zdravstvene službe**« (dr. M. Mally) str. 210 cena din 80.

Na navedene separate in skripta opozarjamo vse zdravstvene šole in zdravstvene delavce, ki jih potrebujejo za strokovne izpite. Dobite oziroma naročite jih pri Zvezi DMS Slovenije — upravi Zdravstvenega obzornika Ljubljana, Vidovdanska 9.

Uprava ZO

Zanimivosti

O KAJENJU

Današnje znanje o zdravstveno škodljivem delovanju kajenja temelji na več kot 20.000 publikacijah. Najnovejše znanstvene raziskave praviloma potrjujejo dognanja znanstvenikov izpred deset let, vendar odkrijemo ponekod tudi nesoglasja, nekatera novejša dognanja pa še niso povsem razjasnjena.

Danes, ko je škodljivost kajenja jasno dokazana, smo najmanj dvajset let v zamudi, kar se tiče ukrepanja zoper ta »pocasni samomor«.

Kajenje vodi v psihično in fizično odvisnost. Kadilec ne išče samo fiziološkega delovanja nikotina, temveč tudi doživetje in pomirjenje že v samem obredu kajenja.

Vsem metodam zdravljenja in zdravlilom proti kajenju se lahko izognemo samo s čvrsto voljo.

Iz gradiva simpozija »Vpliv alkohola in drugih agensov na delovanje zdravil«

CEPLJENJE PROTI MUMPSU

Najbrž bomo kaj kmalu cepili naše malčke tudi proti mumpsu ali parotitisu. Bolezen je zelo razširjena, leta 1974 je v Sloveniji zbolelo 6972 otrok, 1975 je bilo bolnih 10.194, v letu 1976 pa 5248.

Bolezen je pravzaprav blage narave, vsaj bila je, v zadnjih letih pa vidimo, da se v več kot 60 % pridruži kot posledica mumpsa komplikacija meningitisa, ko virus napade možganske opne. Ta meningitis je na srečo brez posledic in ga otroci zlahka prebole. Vendar se bolezen s tem podaljša in nekateri avtorji opazujejo tudi že resnejše posledice. Zato je marsikje že uvedeno obvezno cepljenje, ki je enkratno in daje dobro zaščito.

Dr. Marko Matjašič
(Iz gradiva za SDZ 1977)

ZAČETEK ZAŠČITE PRED BOLEZNIJO S CEPLJENJEM

Za pravi začetek zaščite pred boleznijo s cepljenjem štejemo šele odkritje angleškega zdravnika Jennerja. Ta je med dolgoletnim opazovanjem in raziskovanjem odkril, da ljudje, ki so preboleli kravje kože — te so za človeka malo nevarne — ne zbolijo za črnimi kozami. Leta 1798 je svoje ugotovitve potrdil s tem, da je vsebino mehurčka na kozi pri bolniku s kravjimi kozami prenesel v ranico na kožo zdrave osebe. Ta človek ni zbolel niti za kravjimi kozami niti ne pozneje za črnimi, ki so bile tedaj v Evropi in seveda tudi v Angliji še zelo razširjene.

Od Jennerjevega odkritja in do odkritja novih vakcin pa je vendarle moralo preteči še sto in več let.

Dr. Marko Matjašič
(Iz gradiva za SDZ 1977)

MISEL O CEPLJENJU

Otrokom cepljenje res ni vedno prijetno, toda o ogromni koristi cepljenja pač ne more nihče več dvomiti. Želeli bi le, da bi znanosti čimprej uspelo odkriti še nova cepiva proti tistim boleznim, kjer smo zdaj brez zaščite, v zdravljenju pa dokaj nemočni.

Dr. Marko Matjašič
(Iz gradiva za SDZ 1977)